

DE 'LANDELIJKE ORGANISATIE'

dat overleg vorm te geven en trouwens ook te bevorderen dat de gehele organisatie adequaat zou reageren op de steeds wisselende maatregelen van de Duitse en Nederlandse autoriteiten, stelde de Top eind juli een Centraal Bureau in, bestaande uit drie prominente LO'ers die elkaar dagelijks in of bij Hilversum (twee van de drie waren daar ondergedoken) zouden ontmoeten. Die drie waren de al genoemde Pruys (tevorens provinciaal leider van de LO in Gelderland), voorts T. van Vliet (tevorens provinciaal leider Zuid-Holland) en ir. H. van Riessen (tevorens LO-leider in het district-Haarlem). Pruys, voorzitter van de Top, trad ook als voorzitter van het Centraal Bureau op, maar dat duurde niet lang. De LO was van gereformeerde oorsprong en wel namen personen van andere geloofsovertuiging en ook personen zonder geloofsovertuiging in de organisatie belangrijke posten in, maar onder de provinciale leiders was de groep der gereformeerden de sterkste gebleven en deze groep had in van Riessen meer vertrouwen dan in Pruys die de LO eerder als een aan nationale dan aan godsdienstige motieven ontsproten organisatie zag.

Van Riessen, geboren in 1911 als zoon van een boer tevens groentenhedelaar in Bloemendaal, was niet alleen een gereformeerde, maar ook een anti-revolutionair. In Delft, waar hij electrotechniek had gestudeerd, was hij praeses geworden van de *SSR (Societas Studiosorum Reformatorum)*, een jaar daarna praeses van de landelijke *SSR*. In '40-'42 had hij met veel energie deelgenomen aan het bijeenhouden van de Anti-Revolutionaire Partij, begin '43 was hij in Haarlem en omgeving voor de LO gaan werken. Hij was er in februari '44 gearresteerd maar had zich, intelligent en vasthoudend als hij was, weten vrij te praten. 'De mannen van de LO', zo schreef hij ons in '75, 'vertrouwden het niet helemaal, maar er was zo weinig mankracht dat ze het met me gewaagd hebben.'¹ Die 'mannen van de LO' hadden daar geen spijt van – wèl Pruys: deze werd eind september uit de Top en uit het Centraal Bureau verwijderd en door de Amsterdamse LO-leider H. A. Douqué vervangen. Van Riessen, hoe betrekkelijk jong ook (hij was toen drie-en-dertig), werd voorzitter; hij zou er in belangrijke mate toe bijdragen (meer hierover in deel 10 b) dat de LO en de LKP als organisaties zich met beslistheid op een politiek-behoudend standpunt zouden plaatsen en de vooroorlogse 'antithese' (gelovigen tegen ongelovigen) zouden terugbrengen in het binnenlands bestel.

¹ Brief, 25 aug. 1975, van H. van Riessen.